

Araling Panlipunan

Ikalawang Markahan – Modyul 3: Ang Pamahalaang Komonwelt

Araling Panlipunan – Ikaanim na Baitang
Alternative Delivery Mode
Ikalawang Markahan – Modyul 3: Ang Pamahalaang Komonwelt
Unang Edisyon, 2020

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon
Kalihim: Leonor Magtolis Briones
Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat:	Carmela M. De Gracia	
Editor:	Alma J. Gascon, Jewelyn Q. Cadigal, Blas P. Tabayag, Jr.	
Tagasuri:	Blas P. Tabayag, Jr., Mary Helen M. Bocol, Junry M. Esparar	
Tagaguhit:	Krisha Marie T. Paltu-ob	
Tagalapat:	Jewelyn Q. Cadigal	
Tagapamahala:	Ma. Gemma M. Ledesma	Josilyn S. Solana
	Portia M. Mallorca	Peter J. Galimba
	Elena P. Gonzaga	Donald T. Genine
	Jerry A. Oquendo	Junry M. Esparar
	Mary Helen M. Bocol	Blas P. Tabayag, Jr.

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region VI

Office Address: Duran Street, Iloilo City
Telefax: (033) 336-2816, (033) 509-7653
E-mail Address: region6@deped.gov.ph

Araling Panlipunan

Ikalawang Markahan – Modyul 3:

Ang Pamahalaang Komonwelt

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan naming na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ng SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo an gating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Sa modyul na ito iyong malalaman ang proseso o hakbang na pinagdaanan ng Pilipinas sa pagpapatibay ng Saligang Batas ng 1935 at ang pagkakabuo ng Pamahalaang Komonwelt, sa pamumuno nina Manuel L. Quezon at Sergio Osmeña, Sr. bilang Pangulo at Ikalawang Pangulo. Kasama ding tatalakayin sa modyul na ito ang mahahalagang naisagawa ng Pamahalaang Komonwelt tungo sa adhikaing pagsasarili.

May dalawang aralin sa modyul na ito:

- Aralin 1- Ang Saligang Batas ng 1935
- Aralin 2- Ang Pamahalaang Komonwelt

Pagkatapos mong gawin ang mga aralin sa modyul na ito ay inaasahang magagawa mo ang sumusunod na kasanayan:

1. natutukoy ang mga dinaanang proseso tungo sa pagpapatibay ng Saligang Batas ng 1935;
2. naibibigay ang mahahalagang naisagaw ng mga Pilipino sa pagkakamit ng adhikaing pagsasarili;
3. nailalarawan ang balangkas at layunin ng Pamahalaang Komonwelt;
4. naiisa-isa ang mga nagawa ng mga Pilipino sa Pamahalaang Komonwelt; at
5. nasusuri ang pamahalaang Komonwelt.

Subukin

Bago tayo magsimula sa ating bagong aralin, subukan mo munang sagutan ang katanungan sa ibaba.

A. Panuto: Suriin at unawaing mabuti ang bawat pangungusap. Isulat sa sagutang papel ang titik ng tamang sagot.

1. Alin sa sumusunod ang pinakamagandang pagbabagong naganap sa larangan ng politika sa panahon ng Komonwelt?
  - A. libreng pag-aaral at kagamitan sa paaralan sa pampublikong paaralan
  - B. makapag-aari ng sariling negosyo at kabuhayan
  - C. paglaganap ng kaisipang kolonyal
  - D. pagkakaroon ng karapatang makaboto at maiboto ang mga kababaihan
2. Pinagtibay ang Saligang-Batas ng 1935 matapos ang plebisito na sinang- ayunan ng nakararaming Pilipino. Kasunod nito ay pinili ang mga delegado na magsasagawa nito. Ipinakita ng mga Pilipino na sila ay may:
  - A. kalayaan sa pagsapi sa Estados Unidos bilang opisyal na teritoryo
  - B. karapatang mahalal at maghalal ng pinuno sa pamahalaan
  - C. karapatang makapag-aral ang bawat Pilipino
  - D. pantay na karapatan sa pakikipagkalakalan sa mga dayuhang bansa
3. Ano ang pinakamahalagang likhang-kultural na nagpaunlad sa layuning kasarinlan?
  - A. Pagdami ng banyagang produkto sa lokal na pamilihan
  - B. Paggamit ng Wikang Ingles sa mga pampublikong paaralan
  - C. Pagpapamalas ng kagalingan ng mga Pilipino sa pamumuno ng pamahalaan
  - D. Pagsapi ng mga Pilipino sa Sandatahang Lakas ng Estados Unidos

4. Anong batas ang nagtadhana ng pagtatatag ng pamahalaang Komonwelt?
  - A. Batas Tydings-Mc Duffie
  - B. Saligang Batas ng 1935
  - C. Batas Pilipinas 1902
  - D. Batas Jones

5. Saang partido kapwa nabibilang sina Quezon at Osmeña Sr.?
  - A. Partido Liberal
  - B. Partido Demokratiko
  - C. Partido Nacionalista
  - D. Partido Federal

B. Panuto: Basahin at suriin ang sumusunod na pangungusap. Isulat ang **Tama** o **Mali** sa sagutang papel.

1. Itinuring na mahalaga ang Batas Hare-Hawes-Cutting at Batas Tydings- McDuffie dahil sa kauna-unahang pagkakataon ay may batas na nagtadhana ng sampung taong paghahanda ng mga Pilipino para sa pagsasarili.
2. Ang Saligang-Batas ng 1935 ay maingat na inihanda ng mga Pilipino upang maging batayan ng Estados Unidos sa kakayahan ng mga Pilipino tungo sa pagsasarili.
3. Ang Saligang-Batas ng 1935 ay napagtibay sa pamamagitan ng plebisito na sinang-ayunan ng nakararaming Pilipino, kaugnay nito ay tiniyak din ang malayang pagpili sa mga kakatawan na magsasagawa ng mga probisyong nasa Saligang-Batas ng 1935.
4. Pinasinayaan noong Setyembre 17, 1935 ang Pamahalaang Komonwelt sa pamumuno nina Manuel L. Quezon at Sergio Osmeña, Sr. bilang Pangulo at Pangalawang Pangulo ng Pilipinas.
5. Isa sa prosesong pinagdaanan sa paggawa ng Saligang Batas ng 1935 ay ang pagpirma ng Pangulo ng Estados Unidos sa Saligang Batas ng 1935.

Aralin

1

Ang Saligang Batas ng 1935

Sa araling ito iyong pag-aralan ang tungkol sa Saligang Batas ng 1935 at ang naging ambag nito tungo sa pagsasarili ng bansa. Handa ka na ba?

Balikan

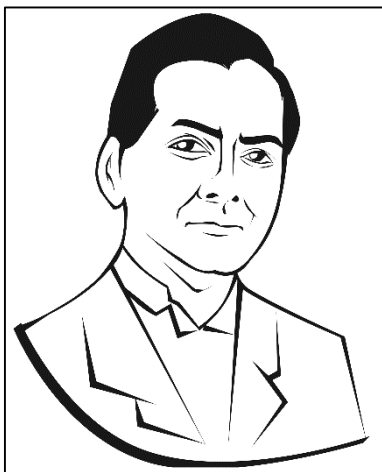
Bago tayo magsimula sa ating bagong aralin ay sikapin mo munang hanapin ang mga apelyido ng mga tao na may kaugnayan sa pagkamit ng Misyong Pangkalayaan Tungo sa Pagsasarili. Talasan ang iyong mga mata. Ang mga salitang hahanapin ay maaaring patayo (*tatlong sagot*) o pahiga (*pitong sagot*).

O	O	S	M	E	Ñ	A	V	B	M	K	L	T
C	O	W	A	T	R	O	X	A	S	E	O	Y
U	H	M	C	D	U	F	F	I	E	G	P	D
T	A	E	Ñ	U	T	B	K	Z	V	F	K	I
T	R	O	O	S	E	V	E	L	T	A	J	N
I	E	R	E	C	T	O	W	M	R	E	G	G
N	V	Ñ	O	H	A	W	E	S	H	R	Ñ	S
G	D	C	A	C	S	Q	U	E	Z	O	N	Ñ

Tuklasin

Manuel L. Quezon

Panuto: Tingnan ang larawan. Sumulat ng tatlong pangungusap patungkol sa larawan. Isulat sa sagutang papel.

1. _____
2. _____
3. _____

Suriin

Ang Saligang Batas ng 1935

Nasa probisyon ng Batas Tydings-McDuffie na magkaroon na ng pagsasarili ang bansa. Nang mapagtibay ng Pilipinas ang Batas Tydings-McDuffie, kaagad itinatag ang Kumbensiyong Konstitusyonal noong Hulyo 10, 1934. Naganap ang halalan para sa dalawandaan at dalawang (202) delegado. Napili na Pangulo ng Kumbensiyong Konstitusyonal si Claro M. Recto, at

pinamunuan niya ang pagbuo ng Saligang Batas ng 1935. Nabuo ang Saligang Batas ng 1935 noong Pebrero 8, 1935. Ginawa ito sa loob ng anim na buwan (Agosto 1934 hanggang Pebrero 1935). Nilagdaan ito ng mga kasapi ng Konstitusyonal Kumbensiyon noong Pebrero 19, 1935 at pinagtibay ito ni Pangulong Franklin Delano Roosevelt noong Marso 23, 1935. Sinang-ayunan naman ito ng sambayanang Pilipino sa isang plebisito noong Mayo 14, 1935.

Ang mga nilalaman ng Saligang Batas ng 1935 ay halos mula sa Saligang Batas ng Estados Unidos. Sinikap ng mga Pilipino na makabuo ng Saligang Batas na katanggap-tanggap sa Pangulo ng Estados Unidos dahil ito ay isang proseso na dapat mangyari upang makalaya ang Pilipinas.

Ang mga ginamit na batayan sa pagbuo ng Saligang Batas ng 1935 ay ang sumusunod:

- Saligang Batas ng Biak na Bato
- Saligang Batas ng Malolos
- Ulat ng dalawang Komisyon sa Pilipinas (Schurman at Taft)
- Batas Jones
- Saligang Batas ng Mexico at
- Saligang Batas ng Estados Unidos

Ang Saligang Batas ay nagtakda ng tatlong sangay ng pamahalaan na magkahiwalay subalit magkakapantay ang mga tungkulin at pananagutan.

1. Tagapagpaganap o Executive– Pinamumunuan ito ng pangulo at ng pangalawang pangulo na inihalal ng kwalipikadong mga botante. Ang pangulo ng Pilipinas ang siyang tagapagpaganap at puno ng bansa.

Ang mga tungkulin at kapangyarihan ng isang tagapagpaganap ay ang sumusunod:

- A. Pamahalaan at kontrolin ang mga kagawarang tagapagpaganap, mga kawanihan, at tanggapan;
- B. Ipatupad ang lahat ng mga batas;
- C. Hirangin ang karapat-dapat sa tungkulin;
- D. Makipag-ugnayan at managot ng mga pagka-utang ng bansa;
- E. Pumasok sa kasunduang pambansa o kasunduang panlalawigan;
- F. Iharap sa kongreso ang pambansang badget;
- G. Ipasailalim sa Batas Militar ang bansa o alinmang bahagi nito kung kinakailangan; at

H. Magkaloob ng kapatawaran sa nagkasalang nagpakabuti sa loob ng kulungan.

2. Tagapagbatas o Legislative- Ang Kongreso ng Pilipinas ang humahawak ng kapangyarihan ng tagapagbatas. Ang paggawa, pagsusog at pagwawalang- bisa ng mga batas ang pangunahing gawain nito. Binubuo ng dalawang kapulungan ang Kongreso—ang Mataas na Kapulungan o Senado at ang Mababang Kapulungan o Kapulungan ng mga Kinatawan.
3. Tagapaghukom o Judiciary – Ang Korte Suprema at mabababang korte ang bumubuo nito. Ito ang may karapatang magbigay ng interpretasyon o magpaliwanag sa tunay na kahulugan ng batas. Ang hukuman ang nagpapasya upang pangalagaan ang mga karapatan, buhay, ari-arian ng bawat mamamayan ng bansa.

Mga Kapangyarihan ng Korte Suprema:

- a. Magtalaga ng mga pansamantalang hukom sa mga mababang hukuman;
- b. Humirang ng mga pinuno at kawani ng mga hukuman ayon sa serbisyo sibil;
- c. Magkaroon ng superbisyon sa lahat ng mga hukuman at sa mga tauhan nito;
- d. Disiplinahin ang lahat ng hukom o iatas ang kanilang pagtiwalag sa tungkulin;
- e. Iatas ang pagbabago ng lugar ng paglilitis upang maiwasan ang pagbabago ng pagpapairal ng batas;
- f. Gumamit ng orihinal na hurisdiksyon sa usaping may kinalaman sa ambasadador at iba pang mga ministro;
- g. Muling pag-aralan, suriin, baligtarin, o pagtibayin ang pag-apela ng isang kaso;
- h. Magtakda ng mga alituntunin tungkol sa pangangalaga at pagpapatupad ng mga karapatang konstitusyonal; at
- i. Lumikha at pangasiwaan ang isang Judicial at Bar Council.

Pagyamanin

Sagutin Mo

Panuto: Punan ng wastong titik ang bawat kahon upang mabuo ang salitang tinutukoy. Isulat sa sagutang papel ang buong salita.

1. Sangay na pinamumunuan ng pangulo at ng pangalawang pangulo na inihalal ng kwalipikadong mga botante.

T				P							N		
---	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--	---	--	--

2. Ang pangunahing gawain nito ay ang paggawa, pagsusog at pagwawalang-bisa ng mga batas.

T					A		B				S
---	--	--	--	--	---	--	---	--	--	--	---

3. Ito ang may karapatang magbigay ng interpretasyon o magpaliwanag sa tunay na kahulugan ng batas.

K			T			
S		P				

4. Ang pangulo ng Estados Unidos na naglagda sa Saligang Batas ng 1935.

	O		S					T
--	---	--	---	--	--	--	--	---

5. Isa sa ginamit na batayan sa pagbuo ng Saligang Batas ng 1935.

B				S		J				S
---	--	--	--	---	--	---	--	--	--	---

Isaisip

Ang prosesong pinagdaanan sa paggawa ng Saligang Batas ng 1935 ay ang sumusunod:

1. Paghalal sa mga delegado ng Kumbensiyong Konstitusyonal na gagawa ng Saligang Batas ng 1935;
2. Pagsulat at pagbuo ng mga delegado na gagawa ng Saligang Batas;
3. Pagdaraos ng plebisito upang mapagtibay ang Saligang Batas;
4. Pagpapatibay at pagpapa-iral ng Saligang Batas ng 1935 bilang batayan sa Pamahalaang Komonwelt; at
5. Pagpirma ng Pangulo ng Estados Unidos sa Saligang Batas ng 1935.

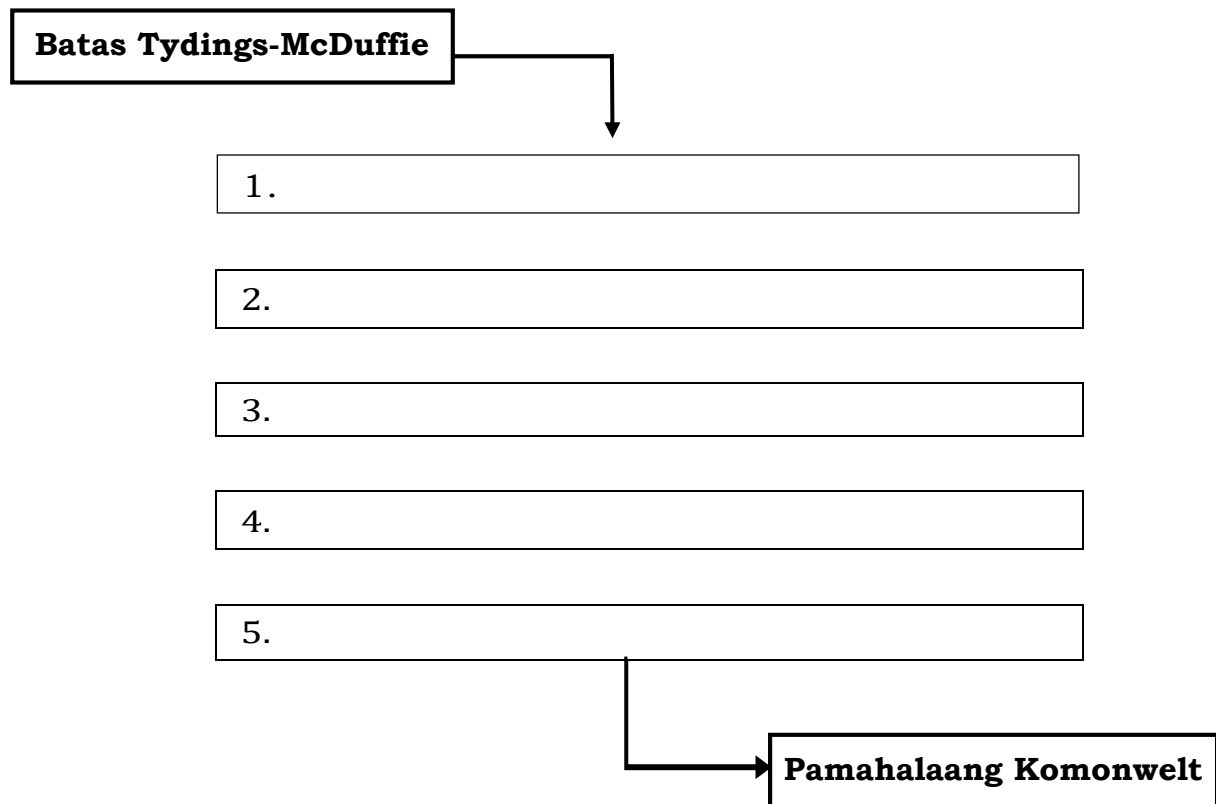

Isagawa

Gawin Mo

Ang sumusunod ay mga prosesong sinunod ng mga Pilipino sa paggawa ng Saligang Batas 1935 na maging daan sa pagtatatag ng Pamahalaang Komonwelt. Ayusin ang bawat hakbang ayon sa kaganapang kronolohikal mula sa pagpapatupad ng Batas Tydings-McDuffie. Titik lamang ang isulat sa sagutang papel.

A. Pagbuo ng mga delegado sa Saligang Batas ng 1935
B. Pagdaraos ng plebisito upang mapagtibay ang Saligang Batas
C. Paghalal ng mga delegado ng Kumbensiyong Konstitusyonal na gagawa ng Saligang Batas ng 1935
D. Pagpapatibay at pagpapa-iral ng Saligang Batas ng 1935 bilang batayan sa Pamahalaang Komonwelt
E. Pagpirma ng Pangulo ng Estados Unidos sa Saligang Batas ng 1935

Tayahin

Panuto: Isulat ang **Tama** kung ang ipinahahayag sa pangungusap ay wasto. Kung **Mali**, palitan ang salitang **nasalungguhitan** upang maging wasto ang pangungusap. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1. Ang Kongreso ng Pilipinas ang humahawak ng kapangyarihan ng tagapagbatas.
2. Ang hukuman ang nagpapasya upang pangalagaan ang mga karapatan, buhay, ari-arian ng bawat mamamayan ng bansa.
3. Ang Tagapagpaganap ay pinamumunuan ito ng pangulo at ng pangalawang pangulo na inihalal ng kwalipikadong mga botante.
4. Itinakda ng Saligang Batas ng 1935 ang apat na sangay ng pamahalaan na magkahiwalay subalit magkakapantay ang mga tungkulin at pananagutan.
5. Ang Saligang Batas ng 1935 ay ginawa sa loob ng limang buwan.

6. Napili na Pangulo ng Kumbensiyong Konstitusyonal si Claro M. Recto.
7. Si Manuel L. Quezon ang namuno sa pagbuo ng Saligang Batas ng 1935.
8. Ang mga nilalaman ng Saligang Batas ng 1935 ay halos mula sa Saligang Batas ng España.
9. Nabuo ang Saligang Batas ng 1935 noong Pebrero 8, 1935 dahil sa probisyon ng Batas Tydings-McDuffie na magkaroon na ng pagsasarili ang bansa.
10. Pagpirma ng Pangulo ng Estados Unidos sa Saligang Batas ng 1935 ang isa sa prosesong pinagdaanan sa paggawa ng Saligang Batas ng 1935.

Karagdagang Gawain

Panuto: Isulat ang petsa sa sagutang papel ng sumusunod na pangyayari.

- _____ 1. Plebesitong naganap para sa unang Saligang Batas ng Pilipinas.
- _____ 2. Nilagdaan ni Pangulong Roosevelt ang Saligang Batas 1935.
- _____ 3. Pinagtibay ang Saligang Batas ng 1935 ni Pangulong Roosevelt.
- _____ 4. Nabuo ang Saligang Batas ng 1935.
- _____ 5. Itinatag ang Kumbensiyong Konstitusyonal.

Aralin

2

Ang Pamahalaang Komonwelt

Kumusta na? Sa mga nakaraang aralin napag-aralan mo ang mga pangyayaring may kinalaman sa paghahanda sa pagsasarili ng ating bansa. Sa araling ito, iyong malalaman at masusuri ang pagtatatag ng Pamahalaang Komonwelt at ang mga nagawa nito para sa adhikaing pagsasarili.

Balikan

Napag-aralan natin sa nakaraang aralin ang tungkol sa pagbuo ng Saligang Batas 1935. Natatandaan mo pa kaya ito? Subukin mong sagutin ang mga tanong sa ibaba.

Panuto: Sagutin ang BLOCKBUSTER. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

R	_____	1. Sinong R ang pangulo ng Estados Unidos na pumirma sa Saligang Batas ng 1935?
C	_____	2. Sinong C ang napili na Pangulo ng Kumbensiyong Konstitusyonal at namuno sa pagbuo ng Saligang Batas ng 1935?
S	_____	3. Anong S ang nabuo noong Pebrero 8, 1935 ayon sa probisyon ng Batas Tydings-McDuffie?
T	_____	4. Anong T na sangay ng pamahalaan na pinamumunuan ng pangulo at ng pangalawang pangulo na inihalal ng kwalipikadong mga botante?
T	_____	5. Anong T na sangay ng pamahalaan na may karapatang magbigay ng interpretasyon o magpaliwanag sa tunay na kahulugan ng batas?

Tuklasin

Kung mabibigyan ka ng pagkakataon na maging lider sa inyong silid aralan, ano-ano ang mga programa o bagay na gusto mo gawin para sa inyong silid aralan?

Panuto: Punan ang tsart sa ibaba sa pamamagitan ng pagbigay ng dalawang programa o plano at kung paano mo ito maipapatupad. Isulat ang iyong sagot sa sagutang papel.

Ang Aking Programa o Plano	Paano ko ito maipatatupad?

Suriin

Ang pagpapatibay ng Batas Tydings-McDuffie ang naging wakas ng mapayapang pakikibaka ng mga Pilipino para sa kalayaan. Nakatitiyak na ang mga Pilipino na malapit nang dumating ang araw ng pagsasarili mula sa pananakop ng mga Amerikano.

Ang pagtatatag ng Pamahalaang Komonwelt ay nagbigay ng bagong pag-asa sa mga Pilipino tungo sa bagong panahon sa kasaysayan ng bansa.

Noong Nobyembre 15, 1935, pinasinayaan ang Pamahalaang Komonwelt sa Gusali ng Lehislatura. Sa harap ng halos kalahating milyong Pilipino na nagtipon sa Sunken Garden sa Maynila ay nanumpa sina Manuel L. Quezon bilang Pangulo at Sergio Osmeña, Sr. bilang Pangalawang Pangulo kay Punong Mahistrado Ramon Avanceña ng Korte Suprema. Silang dalawa ang nagwagi sa naganap na halalan noong Setyembre 17, 1935 laban kina Emilio Aguinaldo (pinuno ng Himagsikan at Unang Pangulo ng Republika ng Pilipinas), Gregorio Aglipay (nagtatag ng Iglesia Filipina Independiente), at Pascual Racuyal (nagtatag ng National Medical Hospital sa Mandaluyong).

Ang pagkapanalo at pagsanib nina Quezon at Osmeña, ay siyang hudyat sa pagsasarili ng mga Pilipino tungo sa kalayaan.

Pangunahing simulain ni Pangulong Quezon sa kanyang pamamahala ay ang pangunguna ng pamahalaan kaysa pulitika; at ang patakarang walang mamamayan mula sa punong tagapagpaganap hanggang sa pinakamaliit na mamamayan, ang mas mataas kaysa batas.

Isa sa mga ginawa ni Pangulong Quezon matapos manumpa sa tungkulin ang pagbabagong tatag ng pamahalaan. May mga kawanihan at tanggapan na binago o inalis ni Quezon. May mga bagong tanggapan ding itinatag, tulad ng National Economic Council, Komisyon ng Mindanao at Sulu at Surian ng Wikang Pambansa.

Isinagawa ang pagbabago sa balangkas ng pamahalaan upang matugunan ang mga probisyon ng Saligang Batas ng 1935, at upang matupad ang pangako ni Pangulong Quezon na bawasan ang pamumulitika at pasiglahin ang pamamahala.

Mga Pagbabago at Naisagawa ng Pamahalaang Komonwelt Tungo sa Adhikaing Pagsasarili

Ang Pamahalaang Komonwelt ay may maraming nagawa para sa ikabubuti ng mga Pilipino at ng bansa. Makikita ito sa iba't ibang larangan. Isa isahin nating pag-usapan ang ilan sa mga ito.

Ekonomiya

1. Itinatag ang Sanggunian ng Pambansang Kabuhayan upang tumugon sa suliraning pangkabuhayan.
2. Lumaganap ang industriya ng pagmimina, tela, tabako, langis ng niyog, bigas at mais na pinangasiwaan ng National Rice and Corn Corporation.
3. Napabuti rin ang suplay ng kuryente at tubig.

Lipunan

1. Pagbibigay ng sapat na sahod (Minimum Wage) sa mga manggagawa, pagtatakda sa 8 oras na paggawa, at pagbuo ng hukumang lilitis sa pang-aabuso sa mga manggagawa.
2. Pagbabahagi ng lupain sa mga magsasaka.
3. Pagbibigay ng lupa sa mga Muslim sa pamamagitan ng Homestead Act.
4. Itinaguyod ang Kodigo ng Kagandahang Asal o Quezon Code of Ethics.

Pulitika

1. Paghihiwalay ng Simbahan at Estado.
2. Pagkakaroon ng mga sangay, kagawaran at ahensya ng pamahalaan na tumitiyak sa maayos na serbisyong publiko tulad ng pananalapi, katarungan, pangangalakal, paggawa, at edukasyon.
3. Kauna unahang pagkakataon na nakaboto ang mga babae na dating gawain ng mga lalaki lamang.

Relihiyon

1. Pagdating ng Protestantismo o ang pagiging malaya sa pagpili ng relihiyon.
2. Pagpapatuloy ng Katolisismo sa bansa.

Kultura

1. Malawak ang impluwensyang naiwan ng mga Amerikano sa ating sining sa sayaw tulad ng rhumba, jazz, samba, at polka.
2. Kundiman at banyagang musika sa mga komposisyon nina Nicanor Abelardo at Felipe Buencamino.
3. Mga pinta nina Fernando Amorsolo at Fabian Dela Rosa tungkol sa pamumuhay sa nayon.
4. Nakilala si Guillermo Tolentino sa larangan ng iskultura.
5. Sa larangan ng arkitektura ay naging bantog sina Juan Nakpil at Juan Arellano.
6. Sa panitikan ay nakilala sina Lope K. Santos, Severino Reyes, at Rafael Palma. Dumami rin ang mga manunulat dahil sa kalayaang tinatamasa ng mga Pilipino. Dumami ang mga pahayagan at magasin.
7. Pagkahilig ng mga Pilipino sa mga artistang mula sa Hollywood.

Libangan

1. Larong baseball, football, bowling, volleyball, bilyar.
2. Pagsikat ng larong basketball na kinagigiliwan ng maraming Pilipino.

Edukasyon

1. Tumaas ang karunungan (literacy) sa pamamagitan ng malawakang edukasyon sa elementarya, adult education, bokasyonal, at paghihikayat sa mga pribadong paaralan.

2. Paggamit ng wikang Ingles sa paaralan at pang-araw-araw na pakikipag-usap.

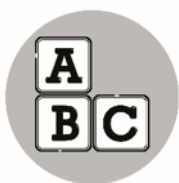
Wikang Pambansa

1. Naitatag ang Surian ng Wikang Pambansa noong Nobyembre 13, 1936 sa pamamagitan ng Batas Blg. 184 na nagsasagawa ng pag-aaral tungkol sa Pambansang Wika. Dahil dito itinuring na Ama ng Wikang Pambansa si Pangulong Quezon.
2. Naging batayan ang Tagalog sa pagbuo ng Pilipino bilang Wikang Pambansa noong Hulyo 4, 1946 ayon sa Batas Blg. 570.

Transportasyon at Komunikasyon

1. Lumaganap ang paggamit ng tren, mga sasakyang pandagat, panlupa at panghimpapawid.
2. Mayroon na ring telepono, radyo at sistema ng koreo.

Totoong malawak at maraming nagawa ang Pamahalaang Komonwelt, subalit nag-iwan din ito ng malalim na tatak sa ating kaisipan na kung tawagin ay colonial mentality o ang pagkahilig natin sa mga dayuhang produkto lalo na sa tinatawag na stateside o imported. Tulad ng hamburger, bacon, ham, sausage, sandwich, hotdog, ice cream at cake. Nagustuhan ng mga Pilipino ang lasa ng mga ito kaya naging bahagi ito ng pang-araw-araw na pagkain nila. Sa pananamit naman amerikana, kurbata, pantalon, T-shirt, palda, blouse, short at sapatos. Ang dating anyo at paniniwala ay napalitan ng kanluranin.

Pagyamanin

Ngayon alam mo na ang tungkol sa Pamahalaang Komonwelt. Subukin mong sagutin ang sumusunod na gawain.

Panuto: Basahin at suriing mabuti ang mga pangungusap at piliin ang tamang sagot na tinutukoy sa bawat pangungusap. Isulat sa sagutang papel.

1. Sino ang tanyag sa pagpinta tungkol sa pamumuhay sa nayon?
(Felipe Buencamino, Fernando Amorsolo)

2. Sino ang tinaguriang Ama ng Pambansang Wika?
(Claro M. Recto, Manuel L. Quezon)
3. Anong wika ang naging batayan sa pagbuo ng Wikang Pambansa noong Hulyo 4, 1946 ayon sa Batas Blg. 570?
(Tagalog, Ingles)
4. Sa anong larangan nakilala si Guillermo Tolentino?
(iskultura, argrikultura)
5. Sino ang Pangalawang Pangulo ng Pamahalaang Komonwelt?
(Manuel L. Quezon, Sergio Osmeña Sr.)

Isaisip

- Pinasinayaan noong Nobyembre 15, 1935 ang Pamahalaang Komonwelt sa pamumuno nina Manuel L. Quezon at Sergio Osmeña, Sr. bilang Pangulo at Pangalawang Pangulo ng Pilipinas.
- Maraming naisagawa ang Pamahalaang Komonwelt sa larangan ng ekonomiya, lipunan, pulitika, relihiyon, kultura, libangan, edukasyon, tanggulang pambansa, wikang pambansa, transportasyon at komunikasyon.
- Lumaganap din ang kaisipang dayuhan o colonial mentality o ang pagkahilig natin sa mga dayuhang produkto.

Isagawa

A. Suriin kung **WASTO** o **MALI** ang sinasaad ng bawat pangungusap. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

- _____ 1. Ang Saligang Batas ng Pilipinas ay pinagtibay ng mga kinatawan sa Kumbensiyong Konstitusyonal.

- _____ 2. Tinaguriang Ama ng Wikang Pambansa si Pangulong Osmeña.
- _____ 3. Naging bihasa ang mga Pilipino sa pagsasalita ng Ingles.
- _____ 4. Nabigyan ng karapatan ang mga babae na makaboto at maiboto.
- _____ 5. Naging maunlad ang transportasyon at komunikasyon.

B. Isulat ang petsa ng sumusunod na pangyayari. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

- _____ 1. Unang pambansang halalan ng Pamahalaang Komonwelt.
- _____ 2. Pagpapasinaya sa Pamahalaang Komonwelt.
- _____ 3. Naitatag ang Surian ng Wikang Pambansa sa bisa ng Batas Blg. 184.
- _____ 4. Naging batayan ang Tagalog sa pagbuo ng Pilipino bilang Wikang Pambansa.
- _____ 5. Itinatag ang Kumbensiyong Konstitusyonal.

Tayahin

Panuto: Piliin sa hanay B ang tinutukoy ng hanay A. Isulat ang titik ng tamang sagot sa sagutang papel.

Hanay A	Hanay B
1. Naging unang pangulo ng Komonwelt	A. Pebrero 8, 1935
2. Unang pangalawang pangulo ng Komonwelt	B. 202
3. Batas na nagsasaad ng pagsusuri ng isang pambansang wika	C. Manuel L. Quezon
4. Wikang naging batayan ng pambansang wika	D. Sergio Osmeña, Sr.
5. Pagkamahilig sa produktong stateside	E. Tagalog
6. Kilala sa larangan ng iskultura	F. Batas Komonwelt Blg. 184

7. Ang partido nina Quezon at Osmena	G. colonial mentality
8. Karapatan ng mga kababaihan	H. Guillermo Tolentino
9. Bilang na naihalal na delegado sa Kumbensiyong Konstitusyonal	I. maiboto at makaboto
10. Pinagtibay ng Kumbensyon ang Saligang Batas	J. Partido Nacionalista

Karagdagang Gawain

Sagutin Mo

Bakit mahalaga sa mga Pilipino ang pagkakaroon ng Pamahalaang Komonwelt? Magbigay ng tatlong (3) dahilan. Isulat ang sagot sa sagutang papel.

1.	_____
	_____
2.	_____
	_____
3.	_____
	_____

Sanggunian

- Estelita B. Capiña and Gloria P. Barrientos. *Pilipinas: Bansang Malaya, Batayang Aklat Heograpiya, Kasaysayan at Sibika* Quezon City: SD Publications, Inc., 2000, 154-160.
- Florencia C. Domingo, Ph.D. et al., *Pilipinas: Isang Sulyap at Pagyakap, Batayang Aklat sa Araling Panlipunan 1* Makati City: EdCrisch International, Inc., 2006, 200-208.
- Marites B. Cruz et al., *Yaman Ng Pilipinas, Batayang Aklat, Heograpiya, Kasaysayan at Sibika 6* Makati City: EdCrisch International, Inc., 2007, 91-93, 142-145.
- Project EASE (Effective and Alternative Secondary Education). *Araling Panlipunan I, Modyul 13, Ang Paghahanda para sa Pagsasarili*, Department of Education, 2014.
- Program for Decentralized Education Development (PRODED). *Ang Pilipinas sa Iba't Ibang Panahon, Batayang Aklat sa Kasaysayan, Heograpiya at Sibika para sa Ikalimang Baitang*, Unang Edisyon, 1987, 152-159.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpdpd@deped.gov.ph